

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Kulturnämnden

Datum:
2025-11-12

Diarienummer:
KTN-2025-00231

Handläggare:
Eva Olsson

Externa ledamöter till Rådet för det fria kulturlivet 2026

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** utse externa ledamöter till Rådet för det fria kulturlivet enligt bilaga 1, för år 2026 med möjlighet till förlängning för år 2027,
2. **att** justera i Föreskrifter för Rådet för det fria kulturlivet enligt markeringen i bilaga 3,
3. **att** uppdra åt kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen att planera in mötesdatum med rådet under 2026, och återkomma till kulturnämndens arbetsutskott med förslag på innehåll.

Ärendet

Kulturnämnden gav 2025 kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen i uppdrag att utreda former för ett kulturskaparråd. Förvaltningen föreslog Rådet för det fria kulturlivet, och 29 september beslutade kulturnämnden att inrätta rådet.

Förvaltningen genomförde därefter en utlysning för att få in intresseanmälningar från det fria kulturlivet för att delta i rådet. Över 80 intresseanmälningar inkom, vilket visar på stort engagemang och samlad kompetens. Förvaltningen har gjort ett urval med hänsyn till bland annat kön, ålder, konstområden, geografisk spridning, typ av aktör och mångfald i erfarenheter. Förslaget omfattar externa ledamöter från olika delar av kulturlivet, med bred kompetens och perspektiv.

Förvaltningen föreslår även justeringar i föreskrifterna för rådet, kring arvodesnivåer för kulturskapare och arrangörsorganisationer, med hänsyn till olika ekonomiska förutsättningar.

Beredning

Ärendet har beretts av KTN kansli.

Föredragning

Bakgrund

I kulturnämndens verksamhetsplan för år 2025 gavs kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheter och former för att inrätta ett kulturskaparråd. Förvaltningen tog fram ett förslag om att inrätta Rådet för det fria kulturlivet, och föreskrifter för rådet beslutades av kulturnämnden 29 september 2025, § 91. Förvaltningen gavs då även i uppdrag att genomföra en utlysning, för att hitta lämpliga kandidater att utse som externa ledamöter att representera det fria kulturlivet i Uppsala kommun.

Utllysning

En utlysning med uppmaning till att anmäla intresse för att delta som ledamot i Rådet för det fria kulturlivet, genomfördes under drygt tre veckor i oktober. En kampanjsida och en nyhet publicerades på uppsala.se, annonsering genomfördes i UNT både digitalt och i pappersupplagan, samt på sociala medier. Information skickades även i via e-post i olika nätverk, och togs upp på träffen Mötesplats för kultur som anordnades 13 oktober och lockade ett 80-tal kulturaktörer. Professionella kulturskapare inom olika konstformer eller verksamma i organisationer som arrangerar kultur (som inte har en offentlig huvudman), och som vill bidra med kunskap, perspektiv och idéer till Uppsala kommuns arbete inom kulturområdet, uppmanades att anmäla intresse för att delta i rådet.

Mer än 80 intresseanmälningar inkom fram till sista dag för anmälan 21 oktober, vilket är glädjande och en indikation på att utlysningen fick relativt god uppmärksamhet och genomslag.

Inkomna intresseanmälningar

Här ges en övergripande sammanställning av de inkomna intresseanmälningarna ur olika perspektiv:

Bosatt i	Uppsala innerstad	Övrig stadsdel i Uppsala	Annan tätort i Uppsala kommun	Landsbygd i Uppsala kommun	Utanför Uppsala kommun
Antal	28	37	2	7	8

Född år	1940–1959	1960–1979	1980–1999	2000–
Antal	13	30	37	2

Kön	Kvinna	Man	Annat
Antal	52	29	1

Konst- /kulturområde	Bild och form	Film	Litteratur	Musik	Scenkonst (dans/teater)	Övrigt/ flera områden
Antal	16	6	7	18	16	19

Förslag på ledamöter till Rådet för det fria kulturlivet

De inkomna intresseanmälningarna har setts över av en arbetsgrupp inom KTN kansli med kunskap om fältet för olika konst- och kulturområden inom det fria kulturlivet i Uppsala kommun. Utöver intresseanmälningar har CV begärts in för ett antal personer för att få en kompletterande bild.

Det var väldigt många bra intresseanmälningar som inkom, och det var en utmanande uppgift att göra ett urval och lägga pusslet med representanter till denna första sammansättning av Rådet för det fria kulturlivet. Det är tydligt att det finns ett stort engagemang och många kompetenta aktörer i det fria kulturlivet i Uppsala kommun som kan bli aktuella i rådet framöver. Listan över alla inkomna intresseanmälningar återfinns i bilaga 2.

I framtagande av förslaget till externa ledamöter för år 2026, med möjlighet till förlängning för år 2027, har ett antal aspekter och perspektiv spelat in, bland annat

- könsfördelning och spridning i ålder,
- spridning mellan konst-/kulturområden,
- typ av aktör – egen utövare/arrangör, även typ av organisation,
- geografisk spridning i kommunen vad gäller bostadsort, prioritering av de som är verksamma men också bor i kommunen,
- vad personerna själva anger att de vill bidra med i rådet,
- representantskap i organisationer som samlar flera röster, nu och historiskt,
- lokalt, regionalt, nationellt, internationellt perspektiv som kan berika,
- mångfald i erfarenheter och bakgrund,
- om personer redan sitter i andra råd, inom kommunen och regionen.

Fokus har varit på gruppen av externa ledamöters sammanlagda kompetens och representation av olika perspektiv.

I förslaget på externa ledamöter återfinns

- 6 kvinnor och 4 män (här påverkade könsfördelningen i intresseanmälningarna),
- en åldersspridning mellan 29 år och 72 år,
- representanter inom bild och form, film, litteratur, musik, scenkonst (dans och teater), folkbildning och studentkultur,
- såväl föreningar som bolag och enskilda firmor, professionella kulturskapare likväl som arrangerande organisationer,
- personer bosatta i olika delar av Uppsala kommun, i staden och på landsbygden,
- perspektiv och erfarenheter från olika slags organisationer, andra kommuner, från regional nivå, från nationella och internationella sammanhang,
- med flera andra berikande perspektiv.

Förvaltningens bedömning är att förslaget på gruppen av externa ledamöter kommer att kunna utgöra ett kreativt tillskott och ge många olika perspektiv på kommunens

arbete inom kulturområdet, vilket bidrar positivt till fortsatt utveckling. Förslaget på externa ledamöter återfinns i bilaga 1.

Utöver de externa ledamöterna i Rådet för det fria kulturlivet, utgörs de förtroendevalda ledamöterna av kulturnämndens arbetsutskott. Vid möten med rådet kommer även tjänstepersoner från förvaltningen att delta som stöd, och ytterligare representanter från kommunen eller andra organisationer kan bjudas in vid behov.

Förslag på justering av föreskrifterna

I samband med intresseanmälningarna inkom frågor kring möjligheten för arrangerande organisationer i det fria kulturlivet att delta med representanter i rådet, på likvärdiga villkor som de förtroendevalda. Utifrån detta har förvaltningen ytterligare berett frågan om sammanträdesarvode för ledamöter som representerar det fria kulturlivet, och föreslår en justering av föreskrifterna för att förtydliga. Förslaget återfinns i bilaga 3, där justeringen av formuleringar i föreskrifterna är markerade i gult.

Professionella kulturskapare erbjuds arvode med vägledning av KLYS rekommendationer, liksom tidigare formulering i föreskrifterna. Denna arvodesnivå utgår ifrån att enskilda kulturskapare ofta har lång utbildning och är egenföretagare eller frilansare utan fast månadslön, och att ett mötesarvode är ersättning för arbetstid som annars inte är betald.

Tillagt i föreskrifterna är en formulering om att arrangerande eller förmedlande organisationer erbjuds arvode med vägledning av kommunens regler för förtroendevaldas arvode. Denna arvodesnivå utgår ifrån att arrangerande eller förmedlande organisationer har anställd personal som har möjlighet att delta inom sin tjänst, och där organisationen får en kompensation för sitt engagemang, alternativt har ideella företrädare där arvodet sätts med vägledning av arvodesnivån för förtroendevalda ledamöter.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för Rådet för det fria kulturlivet ryms i kulturnämndens budget för år 2026.

Beslutsunderlag

- Bilaga 1, Förslag på externa ledamöter till Rådet för det fria kulturlivet 2026
- Bilaga 2, Lista över inkomna intresseanmälningar
- Bilaga 3, Föreskrifter för Rådet för det fria kulturlivet, med förslag på justeringar markerade i gult

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Organiserande styrdokument

Beslutsfattare:
Kulturnämnden

Dokumentansvarig:
Direktör för kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Datum:
2025-11-12

Diarienummer:
KTN-2025-00231

Föreskrifter för Rådet för det fria kulturlivet

Reglemente

Bolagsordning

Delegationsordning och arbetsordning

Innehåll

Syfte	3
Tidsperiod	3
Uppgifter	3
Sammansättning och val av ledamöter	3
Organisation och arbetsformer.....	4
Ansvarig nämnd.....	5
Ekonomi och arvoden.....	5
Relaterade dokument	5

Syfte

Rådet för det fria kulturlivet är ett forum för dialog mellan förtroendevalda samt tjänstepersoner inom kommunen, och aktörer i det fria kulturlivet i Uppsala kommun. Syftet är att öka kunskapen om förutsättningar, behov och möjligheter till utveckling inom kulturområdet i Uppsala kommun. Genom stärkt dialog kan kommunens arbete med att främja, stödja och bidra till ett starkt, fritt och självständigt kulturliv i Uppsala kommun kontinuerligt förbättras och utvecklas. På så sätt stärks också kulturens roll i samhällsutvecklingen i stort.

Utgångspunkten för rådets arbete är Uppsala kommuns kulturpolitiska program och handlingsplan, med de tre målområdena

- Allas möjlighet att vara kulturellt delaktiga,
- Konstpolitik för ett vitalt och blomstrande samhälle,
- Kulturplanering för en attraktiv, växande och hållbar kommun.

Tidsperiod

Rådet för det fria kulturlivet inrättas i september 2025 och verkar fram till att annat beslutas.

Uppgifter

Rådet för det fria kulturlivet är ett rådgivande organ avseende Uppsala kommuns arbete inom kulturområdet. Rådet ska bland annat

- förmedla och öka kunskapen om förutsättningar, behov och utvecklingsmöjligheter, inom olika konst- och kulturområden och inom kulturlivet i stort,
- följa kommunens arbete inom kulturområdet, bidra i och samråda kring utvecklings- och förändringsarbete,
- bidra till att stärka kommunens arbete med det kulturpolitiska programmet och handlingsplanen,
- bidra till att lyfta fram och stärka kulturens roll i samhällsutvecklingen i stort.

Rådet kan fokusera på olika områden och insatser beroende på vad som är aktuellt i kommunens arbete och i kulturlivet.

Sammansättning och val av ledamöter

Rådet för det fria kulturlivet består av förtroendevalda ledamöter, samt av ledamöter som representerar det fria kulturlivet i Uppsala kommun, det vill säga kulturverksamheter som bedrivs av enskilda aktörer eller organisationer utan offentlig huvudman.

Förtroendevalda ledamöter utgörs av kulturnämndens arbetsutskott. Ordförande och vice ordförande i rådet utgörs av ordförande och vice ordförande i kulturnämndens arbetsutskott.

Kulturnämnden utser ledamöter som representerar det fria kulturlivet i Uppsala kommun till rådet. Minst 6 och som mest 10 ledamöter från det fria kulturlivet utses för en tidsperiod om 1 år, med möjlighet till förlängning med 1 år. För att hitta kandidater ges möjlighet att anmäla intresse eller nominera genom öppen utlysning.

Sammansättningen av ledamöter som representerar det fria kulturlivet bör spegla en bredd och mångfald utifrån bland annat konstformer och genrer, typ av organisation, kön, ålder, erfarenhet och geografi. Urvalskriterier för ledamöter är dessa:

- Ledamöter ska antingen vara professionella kulturskapare¹, eller representera en arrangerande organisation som funnits i minst ett år och som är aktiv i Uppsalas kulturliv,
- Det är meriterande att vara representant för en organisation som samlar flera röster inom ett konst- eller kulturområde,
- Ledamöter ska ha möjlighet att delta i möten på dagtid, och kunna fakturera arvodet eller delta inom sin anställning.

Att uppbära eller ansöka om bidrag eller stipendium från Uppsala kommun är inget hinder för deltagande i rådet, eftersom rådet har en rådgivande och ej beslutande roll.

Rådet för det fria kulturlivet kan även adjungera fler företrädare från det fria kulturlivet, kommunala nämnder/förvaltningar/bolag, övriga myndigheter/organisationer/föreningar, liksom föreläsare/expertyper i övrigt att delta i rådets sammanträden. Adjungering kan ske per sammanträde eller för en period.

Organisation och arbetsformer

Rådet för det fria kulturlivet sammanträder vanligtvis 2–4 gånger per år. Vid rådets sammanträden ska minnesanteckningar föras. Teman och dagordning för möten sätts utifrån inspel ifrån rådets ledamöter, målområden och åtgärder i kulturpolitiskt program och handlingsplan, samt aktuell utveckling eller förändring av kommunens arbete som bör samrådats kring.

Återrapportering från rådet till kulturnämnden sker genom att minnesanteckningar regelbundet delges kulturnämnden. Rapport av annat slag kan även göras vid behov. Ordförande i rådet ansvarar för att återrapportering sker.

Förtroendevalda ledamöter förväntas delta vid rådets sammanträden och föra vidare synpunkter och förslag som lyfts i rådet till berörda nämnder och bolag och sina partier. Ledamöterna förväntas också, när det är aktuellt, lyfta förslag i andra lämpliga instanser och forum. Ledamöterna som representerar det fria kulturlivet förväntas delta vid rådets sammanträden och bidra med branschkunskap och annan relevant information som kan bidra till att utveckla kulturlivet i Uppsala kommun.

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen utser medarbetare som ska delta i rådets sammanträden, vara föredragande och stödja ordföranden. Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen svarar för rådets administration. Administrationen omfattar uppgifter som minnesanteckningar, mötesbokningar, arvoden och liknande.

¹ Enligt KLYS definition: En professionell eller yrkesverksam kulturskapare är en person som försörjer sig på sin konst eller strävar mot att göra det, i kombination med hög yrkeskunskap, till exempel genom dokumenterad utbildning och/eller erfarenhet inom sin konst.

Ansvarig nämnd

Ansvarig nämnd för Rådet för det fria kulturlivet är kulturnämnden. Kulturnämnden utser ledamöter i rådet, fastställer rådets föreskrifter och beslutar om förändringar av dessa.

Ekonomi och arvoden

Sammanträdesarvode utgår till förtroendevalda ledamöter som ej är kommunalråd enligt Regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda i Uppsala kommun mandatperioden 2023–2026 eller regelverk som ersätter detta. Ledamöter som representerar det fria kulturlivet, som inte kan delta i rådet inom sin anställning, arvoderas enligt avtal mot faktura. Arvode erbjuds med KLYS (Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd) arvodesrekommendationer som vägledning.

Sammanträdesarvode utgår till ledamöter som representerar det fria kulturlivet, enligt avtal mot faktura. Professionella kulturskapare erbjuds arvode med KLYS (Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd) arvodesrekommendationer som vägledning. Arrangerande/förmedlande organisationer erbjuds arvode med kommunens regler för arvode till förtroendevalda som vägledning.

Relaterade dokument

- Kulturpolitiskt program för Uppsala kommun
- Handlingsplan till kulturpolitiskt program
- Regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda i Uppsala kommun mandatperioden 2023–2026
- KLYS arvodesrekommendationer